

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи

**РЕФЕРАТ**  
**кваліфікаційної роботи**  
**на здобуття освітнього ступеня бакалавра**  
**зі спеціальності 6.030508 «Фінанси та кредит»**  
**за спеціалізацією «Банківська справа»**

на тему: «Іноземний капітал в банківській системі України»

**Виконавець:**

студентка факультету фінансів та банківської  
справи

Коваленко Інна Вікторівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

\_\_\_\_\_  
/підпис/

**Науковий керівник:**

к.е.н., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Коваленко Вікторія Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

\_\_\_\_\_  
/підпис/

## ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

*Актуальність теми.* Банківський сектор є найважливішою ланкою сучасної економіки. Важливу роль у зміцненні фінансового стану держави відіграє банківська система, ефективне функціонування якої сприяє мобілізації фінансових ресурсів і спрямуванню їх в економіку країни, підвищенню доступності та якості банківських послуг для всіх споживачів, забезпечуючи фінансово-економічну стабільність держави та її соціальний розвиток. Провідні економісти пов'язують майбутнє України із залученням в економіку іноземних інвестицій. Іноземний капітал допоможе впровадженню науково-технічного прогресу і передового досвіду управління, а залучення іноземного капіталу у сфері матеріального виробництва є набагато вигіднішим, ніж отримання позичок на купівлю необхідних товарів, які в свою чергу, сприяють тільки множенню державного боргу. Останнім часом часто обговорюється питання про те, чи є доцільним дозвіл відкриття іноземними банками свої філії в Україні. Євроінтеграційні прагнення вищих посадових осіб держави та заходів, спрямованих на залучення іноземних інвестицій в економіку України і спрощення порядку прикордонного руху товарів і капіталу, є позитивним аспектом, але така діяльність повинна бути збалансованою і поступовою, особливо в банківській сфері. Щоб знайти ефективні способи для залучення іноземного капіталу в банківську систему України, формування політики регулювання його наявності, потрібне детальне вивчення структури іноземного капіталу, його видів, джерела та особливості виконання. Дослідження, проведені аналітиками та економістами, залишають не висвітленими ряд аспектів даної проблеми, яка вимагає подальшого дослідження і формує актуальність нашої дипломної роботи.

*Метою дипломної роботи* є дослідження іноземного капіталу в банківському секторі України. Проаналізувати динаміку показників банків з іноземним капіталом та порівняти з групами банків з державною та приват-

ною часткою капіталу. Виходячи з мети, основними завданнями роботи можна виділити:

- охарактеризувати банківську систему України;
- дослідити сутність іноземного капіталу і описати його вплив на банківську систему в цілому;
- провести порівняльний аналіз іноземних банків з банками державною та приватною часткою капіталу;
- дослідити зарубіжний досвід залучення іноземного капіталу у банківський сектор;
- виявити перспективи подальшої участі іноземного капіталу в банківській системі України.

*Об'єктом дослідження* є банківський сектор України, діяльність іноземних банків, що функціонують в Україні.

*Предметом вивчення* є іноземний капітал у розрізі банківського сектору України.

*Методи дослідження.* Теоретико-методологічною основою дослідження є загальні діалектичні методи пізнання соціально-економічних явищ і процесів, теоретичні висновки, узагальнення наукових публікацій, положення відповідних нормативно-правових документів національного законодавства. Статистичний метод дозволив зробити узагальнення стану і виявити динаміку впливу іноземного капіталу на банківську систему. При виділенні позитивних та негативних рис присутності іноземного капіталу в банківській системі, використовується метод порівняння. Для дослідження інвестиційної привабливості України та впливу іноземного капіталу на банківський сектор, використовується метод аналізу. При написанні висновків, провідними методами є узагальнення та синтез.

*Інформаційною базою дослідження* є Закони України, постанови Кабінету Міністрів України та Національного банку України, економічна література з питань банківської справи, наукова література, періодичні видання, інтернет ресурси.

**Структура та обсяг роботи.** Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 64 сторінок. Основний зміст викладено на 54 сторінках. Робота містить 6 таблиць, 17 рисунків; 4 додатків. Список використаних джерел включає 60 найменувань на 4 сторінках.

За результатами дослідження було опубліковано:

Коваленко І.В., Коваленко В.В. Іноземний капітал у банківській системі України . Збірник наукових праць студентів кредитно-економічного факультету Одеського Національного економічного факультету / Одеса: ОНЕУ, 2018. С. 66-74.

Коваленко І.В., Коваленко В.В. Тенденції присутності іноземного капіталу у банківській системі України.. Фінансово-кредитна система: проблеми та інновації: IV Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція (11-12 квітня 2019 р., Одеса). – Одеса, 2019. – С. 81-84.

## ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі кваліфікаційної роботи «*Теоретичні засади присутності іноземного капіталу у банківській системі*» розглянуто поняття «іноземний капітал» та «банки з іноземним капіталом». Досліджено, що іноземних інвесторів у діяльності банків України поступово стає більше, що пов'язане із розширенням можливостей внутрішніх ринків держави для діяльності міжнародних фінансових інститутів у процесі приєднання України до СОТ та посилення інтеграції економіки України у світове господарство.

Вплив іноземного капіталу на розвиток банківської системи досить неоднозначний. З одного боку, входження іноземного капіталу у вітчизняну банківську систему означає додаткові ресурси для активних операцій, кредитування економіки і громадян, передовий досвід роботи та управління банками, введення світових стандартів ризикменеджменту, нових банківських технологій, автоматизації банківських процесів. Але існують і негативні сторо-

низ, наприклад швидке зростання частки іноземного банківського капіталу, пов'язана з можливістю втрати суверенітету у сфері грошово-кредитної політики, можливим посиленням нестабільності, несподіваними коливаннями ліквідності банків, спекулятивними змінами попиту і пропозиції на грошово-кредитному ринку, можливим впливом фінансових ресурсів.

Також, було проаналізовано законодавче забезпечення входження банків з іноземним капіталом в Україну. Та виділено етапи входження іноземного капіталу в банківську систему України. За результатами проведеного дослідження у першому розділі зроблені наступні висновки, що іноземні банки можуть докорінно змінити фінансову інфраструктуру приймаючих країн, оскільки стимулюють розвиток нових фінансових ринків, зростання присутності рейтингових агентств та аудиторських компаній, зниження інформаційної асиметрії на ринках. З іншого боку, міцна система корпоративного управління в банках, що побудована за іноземним зразком і не враховує особливостей приймаючої країни, може становити певну загрозу для банківської системи.

У другому розділі *«Сучасний стан і тенденції розвитку іноземного капіталу в банківській системі України»* було досліджено динаміку присутності іноземних банків на території України за 4 роки в порівнянні з банками державної та приватної частки капіталу, а також досліджено таких показників, як активи, пасиви, власний капітал, доходи та витрати.

Було проаналізовано та розраховано коефіцієнти капітальної стійкості, коефіцієнти ділової активності, коефіцієнти ліквідності та платоспроможності банківської системи України.

Отже, підсумовуючи даний розділ можна зробити висновок, що активи банків з іноземним капіталом станом на 01.01.2019р. порівняно з 2016 роком збільшилися на 110561 млн. грн. це є наслідком збільшення кількості банків з іноземним капіталом.

Зобов'язання банків з іноземним капіталом протягом 2015-2018рр. зменшились на 49 294 млн.грн., або на 8,8% від усього пасивів БСУ. Обсяг власного капіталу банків з іноземним капіталом протягом 2016-2018рр.

був майже не змінний, але в порівнянні з 2015 роком то ВК зменшився на 25786 млн.грн., що стосується доходів та витрат, то доходи станом на 01.01.2019 року значно перевищили витрати.

У третьому розділі «*Проблеми та перспективи розвитку банків з іноземним капіталом в Україні*» досліджено зарубіжний досвід залучення та регулювання іноземного капіталу в інших країнах, а також проблеми та перспективи входження іноземного капіталу в банківську систему України.

Набір інструментів формування та реалізації інвестиційної політики держави досить обмежений. Кожен із них виявляється ефективним лише у конкретній ситуації та не завжди спрацьовує в тих чи інших умовах. У такому разі слід використовувати зарубіжний досвід державної інвестиційної політики, який зумовлює існування моделей, що об'єднують декілька інструментів, важелів впливу держави на процес залучення іноземних інвестицій. До найбільш поширених моделей залучення іноземних інвестицій належать американська, азійська, європейська та модель арабських країн.

## ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. На сьогоднішній день іноземні інвестиції в значній мірі впливають на економічний розвиток великої кількості держав. Розмір інвестицій з-за кордону збільшується з кожним днем, при цьому значно посилюється роль міжнародного виробництва в світовій економіці.

2. Вплив іноземного капіталу на банківську систему України має як негативні, так і позитивні аспекти. Щоб оптимізувати роль іноземного

капіталу на ринку, треба урівноважити відношення між ефективністю діяльності українських банків й банків з іноземним капіталом шляхом посилення стійкості й платоспроможності українських банків. Такі міри можна здійснити за допомогою реформування програми “чистки” банківської системи, приділивши більше уваги програмі реабілітації нестійких банків, виведення їх на конкурентоспроможній рівень замість простого ліквідування таких банків з системи, тим самим примножуючи впливовість іноземного капіталу.

3. Іноземні банки, з одного боку, сприяють насиченню приймаючих банківських систем необхідними кредитними ресурсами, а з іншого – схильні до стратегії “збирання вершків” – вибіркового кредитування, що надає перевагу іноземним підприємствам або ж великим місцевим компаніям, дискримінуючи решту корпоративних позичальників.

4. Україна має кілька методів розвитку ситуації, що склалась в банківському секторі. Найліберальнішими вбачаються заходи щодо розширення діяльності державних і збільшення їх капіталу, а також сприяння консолідації комерційних банків з тим, щоб підвищити їх конкурентоспроможність з огляду на майбутні труднощі. Посилення міжнародного руху банківського капіталу вимагає зваженої державної регуляторної політики, спрямованої на запобігання впливу світових фінансових криз та мінімізацію ризиків залежного розвитку банківської системи України. Актуальною стає побудова ефективної національної системи регулювання іноземних банків, що передбачає вирішення накопичених проблем як на стратегічному, так і на тактичному рівні.